

การจัดทำดัชนีชี้วัดการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยใช้แนวคิด I. Serageldin เป็นวิธีแสวงหาตัวชี้วัดที่มีความสามารถสะท้อนผลการพัฒนาอย่างรอบด้านทั้งด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและด้านสิ่งแวดล้อม รวมถึงผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาที่เปลี่ยนแปลงไป โดยการรวบรวมตัวชี้วัดเชิงเดี่ยวที่มีอยู่แล้วที่สามารถวัดการพัฒนาในเฉพาะด้านให้มารวมกันเป็นดัชนีเชิงรวม (Composite Index) ซึ่งสามารถวัดผลการพัฒนาที่ยั่งยืนได้ดียิ่งขึ้น ความพยายามในการจัดทำดัชนีชี้วัดการพัฒนาที่ยั่งยืน มีประโยชน์ในการวัดผลการพัฒนาในระดับต่าง ๆ เช่น ระดับประเทศ ระดับท้องถิ่น ซึ่งจะเป็นข้อมูลส่วนหนึ่งในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศและเป็นประโยชน์ในการวางแนวทางเพื่อการพัฒนาประเทศต่อไป

การศึกษากครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อคัดเลือกตัวชี้วัดการพัฒนาเศรษฐกิจ 2. เพื่อคัดเลือกตัวชี้วัดการพัฒนาสังคม 3. เพื่อคัดเลือกตัวชี้วัดการพัฒนาสิ่งแวดล้อม และ 4. เพื่อจัดทำดัชนีชี้วัดการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย โดยใช้วิธีวิเคราะห์เชิงพรรณนา และเชิงปริมาณเพื่อคำนวณค่าดัชนีชี้วัดในแต่ละมิติการพัฒนาค่าดัชนีชี้วัดการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยใช้ข้อมูลรายปีระหว่าง พ.ศ. 2535 – พ.ศ. 2546

จากผลการศึกษาพบว่า 1. การคัดเลือกตัวชี้วัดการพัฒนาเศรษฐกิจ คัดเลือกได้ 6 ตัวชี้วัด ค่าดัชนีรวมมีผลการพัฒนาที่มีแนวโน้มยั่งยืน และมีค่าเฉลี่ยระหว่างปี พ.ศ. 2535 – พ.ศ. 2546 เท่ากับร้อยละ 67.32 2. การคัดเลือกตัวชี้วัดการพัฒนาสังคม คัดเลือกได้ 9 ตัวชี้วัด ค่าดัชนีรวมมีผลการพัฒนาที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นช้า ๆ และมีค่าเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 71.55 3. การคัดเลือกตัวชี้วัดการพัฒนาสิ่งแวดล้อม คัดเลือกได้ 6 ตัวชี้วัด ค่าดัชนีรวมมีผลการพัฒนาชี้ว่ามีแนวโน้มลดลงและรัฐบาลควรให้ความสนใจ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 44.94 และ 4. เมื่อรวมผลการพัฒนาทั้งสามมิติซึ่งประกอบด้วยตัวชี้วัด 21 ตัวชี้วัด จะได้ดัชนีชี้วัดการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 61.27 ผลการพัฒนามีแนวโน้มยั่งยืน แต่ควรระมัดระวังปัญหาต่าง ๆ ใน ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

The sustainable development indicators of Thailand in this study are the composite index based on I. Serageldin concepts. The sustainable development indicators should reflect the economic, social and environmental development which is different from former concept that reflect only economic development.

The objectives of this study were 1. To select the economic development indicators 2. To select the social development indicators 3. To select the environmental development indicators and 4. To use linearly scaling method to derive a composite index on the sustainable development indicators of Thailand. The data used in this study is the annual data from 1992 - 2003.

The results of this study were 1. Six economic development indicators were studied. The average score over the period 1992 - 2003 was 67.32 % with an increasing trend that supported sustainable development. 2. Nine social development indicators were selected. The average score was 71.55 % with a gradual rising trend that supports sustainable development. 3. Six environmental development indicators were selected. The average score was 44.94 % with a decreasing trend that the government should be concerned. 4. The sustainable development indicators of Thailand consisted of 21 indicators and the average score was 61.27 % with a trend that supported sustainable development and also with a caution of rectifying environmental issues.